

«ΒΑΘΕΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΡΙΖΕΣ»

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Η ΦΥΛΕΤΙΚΗ διάκρισις πού γίνεται στην υπερατλαντική συμπολιτεία μεταξύ λευκών και μαύρων, άπησχόλησε πολλούς 'Αμερικανούς δραματικούς συγγραφείς, τόν Γκρήν, τόν 'Ονήλ και άλλους. Καί, πράγματι, τó ζήτημα αυτό προσφέρει μιάν έκτεταμένη έπιφάνεια όχι μόνο για δραματική, αλλά και για ιδεολογική έκμετάλλευσι. Τó φυσικό μίσος πού τρέφουν ωρισμένοι λευκοί τών νοτίων πολι-

συνπάθεια πού δείχνει για τόν Τζίμ, τó νέγρον ήρωά του, ό 'Ονήλ δέν κάνει καμμιάν ιδεολογική προπαγάνδα κι' ό θόρυβος πού έγινε στά 1923 γύρω από τó έργο του αυτό δέν φανερώνει τίποτε άλλο έκτός από τόν φυλετικό φανατισμό ώρισμένων 'Αμερικανών και τήν στενοκεφαλιά τών καθολικών κύκλων τής 'Αμερικής.

'Αντιθέτως τó έργο τών Ντ' 'Υσσώ και Γκάου «Βαθείες είν' οι ρίζες», πού ξανανέβασε χθές στό

Μιά χαρακτηριστική σκηνή από τó έργο «Βαθείες είν' οι ρίζες», τού οποίου ή «πρώτη» έδóθη χθές στό «Θεάτρον Αθηνών» μέ εξαιρετικήν έπιτυχία. (Αί κ.κ. Δάφνη Σκούρα, 'Αλίκη Γεωργούλη και οι κ.κ. Μάνος Κατράκης και Γ. Δάνης).

τειών τής 'Αμερικής έναντίον τών μαύρων, αυτό τó άγριο και τυφλό μίσος πού κάνει ακόμα και σήμερα άνεκτόν τόν άπάνθρωπο νόμο τού Λύντς, έχει προσδώσει τεράστιες διαστάσεις στό πρόβλημα τού γάμου μεταξύ ένός νέγρου και μιās λευκής.

'Από ό,τι ξέρει ως σήμερα τó θεατρικό μας κοινόν, τó πρόβλημα αυτό στάθηκε άφορμή για τó «εύλαβικό γύναιο» τού Σάτρ και για τó έργο τού 'Ονήλ «'Ολα τά παιδιά τού Θεού έχουν φτερά». Σ τó τελευταίο τούτο ώστόσο ό συγγραφέας τού «Παράξενου 'Ιντερμέτζου» δέν κάνει κοινωνιολογική κριτική. Προβάλλει άπλώς τήν περίπτωση μιās λευκής πού έρωτεύεται έναν νέgro σάν ψυχολογικό δεδομένο ή σάν ψυχολογικό παράδοξο άν προτιμάτε. Παρά τή

θεατράκι τής όδοϋ Βουκουρεστίου τó καλλιτεχνικό συγκρότημα τού Θεάτρου Αθηνών (πρωτοπαίχθηκε τó 1948 από τó θίασο Μα. νωλίδου — Παππά), δίνει στους συγγραφείς του τήν εύκαιρία νά έκμεταλλευθούν τó ίδιο αυτό θέμα όχι μόνο δραματικά, αλλά και ιδεολογικά. Μ' αυτό δέν θέλουμε νά πούμε πως τó αξιόλογο τούτο έργο είναι άποκλειστικά έργο πολεμικής και προπαγάνδας. Κάθε άλλο. Σημειώνουμε άπλώς τήν κοινωνιολογική σημασία πού παίρνει στό έργο τó πρόβλημα τής σχέσεως λευκών και μαύρων για νά όπογραμμίσουμε πόσο ή έμμεση αλλά και θερμή συνηγορία πού κάνουν ύπέρ τών μαύρων οι δυό συγγραφείς δέν ζημιώνει καθόλου τήν δραματική ποιότητα τού έργου τους.

Δέν είναι, θέβαια, τó «Βαθείες είν' οι ρίζες» έργο μεγάλης πνοής, έχει ώστόσο στέρεη δομή, οι χαρακτήρες του είναι μέ άκρίβεια ψυχολογημένοι κι' ό διήλογός του στρωτός και άπηλλαγμένος από στανικώς παρεμβλητές άποδεικτικές έπιχειρηματολογίες. Τó άδικο πού γίνεται σ' έναν νέgro πολεμικών ήρωα τής Συμπολιτείας πού, γυρίζοντας στήν πατρίδα του, γίνεται πάλι ό κοινωνικός παρίας πού δέν μπορεί νά ταξιδεύη στό ίδιο θαγόνι μέ τούς λευκούς, ούτε νά μπαίνη από τήν κυρία είσοδο σέ μιá δημόσια βιβλιοθήκη, πού άγαπά τήν κόρη τού παλιού άφεντικού του κ' ένώ άνταγαπατά θυσιάζει τόν έρωτά του, πού κυνηγείται σάν άγρίμι και συκοφαντείται για κλέφτης χωρίς νά θρίσκη μιάν ύποστήριξι ούτε από τούς ανθρώπους πού είναι θέβαι οι για τήν άθωότητά του, έπειδή βαθείες είναι οι ρίζες τού φυλετικού αυτού μίσους πού έμπνέει στους λευκούς συνανθρώπους του τó χρώμα τής έπιδερμίδος του, όλα αυτά πού άπαρτίζουν τή «θέσι» τού έργου, βρίσκουν τήν δικαίωσί τους στή δράσι του. Οι συγγραφείς έκτός από κάποιον εύκολο αίσθηματισμό τους δέν κάνουν καμμιά άλλη παραχώρησι και καμμιάν αύθαιρεσία για νά τή στηρίξουν. Έδωσαν μιá δραματική σύνθεσι πού άν, καθώς είπαμε, δέν έχη μεγάλη πνοή, μιá φορά στέκει γερά στά πόδια της και διαπνέεται από μιá συγκίνησι και μιάν ανθρωπιά πού φέρνει πολύ κοντά στήν καρδιά τού Έλληνος θεατού τó άλλόκοτο και γεωπολιτικά τόσο ξένο γι' αυτόν δράμα τού ήρωά της.

Όσο για τήν έρμηνεία τού έργου, μόνο έπαινους έχουμε νά πούμε. Ό κ. Μάνος Κατράκης, ό και πρώτος διδάξας τó ρόλο τού νέγρου ύπολοχαγού Μπέρτ Τσάρλς, επανέλαθε χθές έναν από τούς μεγαλύτερους άθλους τής καλλιτεχνικής σταδιοδρομίας του. Ήταν άληθινά άψογος. Καί γύρω του έκινήθηκαν μέ βαθύτατη κατανόησι ή κ. Δάφνη Σκούρα (Νέση), ή δ. Γεωργούλη ('Αλίκη), ό κ. Τίτος Βανδής (γερουσιαστής Λάγκτον), ή κ. Ν. Παπαδοπούλου (Μπέλλα), ή δ. Πόπη Παπαδάκη (Χάντυ), ό κ. Γ. Δάνης (Μέρρικ) και ό κ. Πέτσος (Μάξουελ). Γενικά πρόκειται για μιá παράστασι πού άξίζει άμέριστ'ή τή συμπάθεια και τήν άναγνώρισι τού κοινού.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ